
**A MAGYAR PROTESTÁNS SEGÉLYSZERVEZET
CSALÁDOK ÁTMENETI OTTHONA
SZAKMAI BESZÁMOLÓ
2022. évről**

Aszód város Önkormányzata részére

I. Az intézmény bemutatása

A családok átmeneti otthona a Gyermekvédelemről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény, és a 15/1998. (IV.30) NM. rendelet előírásai szerint végzi tevékenységét. Az intézménybe történő bekerülés az otthontalanná vált szülő kérelmére történik, igénybevétele önkéntes. A családok a Napraforgó gyermekjóléti központ és családsegítő szolgálat javaslata alapján kerülnek ellátásra. A felvételtől szóló döntést egy személyes interjú előzi meg, amelyen a család tájékoztatást kap a szolgáltatás igénybevételének feltételeiről, az intézmény működéséről és a házirendben foglalt szabályrendszeréről. Az intézmény vezetése pedig képet kap a család előtt álló kihívásokról, illetve a megoldásra váró problémákról. Felvétel esetén az intézmény a családdal gondozási megállapodást köt. Ebben a megállapodásban a család vállalja, hogy megfizeti az intézmény által megszabott személyi térítési díjat, elfogadja a házi rendet, és együttműködnek a családgondozó munkatárssal.

1.A munkatársak bemutatása

Az alábbi szakemberek nyújtanak segítséget a családoknak:

- Családgondozó szociális munkások
- Gyermekgondozók
- Pszichológus
- Pszichiáter Jogász

2. Az intézményben végzett gondozási tevékenység

A felvétel után megkezdődik a család komplex családgondozási folyamata, amelynek főbb elemei a következők:

- A családok belső és külső erőforrásainak feltérképezése.
- A folyamatos munkavállalás elősegítése.
- A családok rokoni, társadalmi és intézményi kapcsolatainak erősítését, helyreállítását elősegítő szolgáltatások biztosítása.
- Ügyintézés, információ közvetítés, tanácsadás, érdekképviselés.
- Jogsegélyszolgálat.
- Mentálhigiénés segítségnyújtás pszichológus, mentálhigiénés szakember közreműködésével
- Pszichiátriai ellátás biztosítása
- Alternatívák kidolgozása az intézményből való kikerüléshez, és a lakhatás hosszú távú megoldására.

- Kapcsolatfelvétel a szélesebb család körében.
- Albérleti lehetőségek keresése.
- Gazdálkodási terv készítése a kikerülés utáni hónapokra fókuszálva.
- Rendszeres jövedelem – megfelelő munkahely megtalálásának segítése.
- Gyermekjóléti szolgálattal való folyamatos kapcsolattartás.
- A kikerülési motiváció fenntartása, elő-takarékossági programban való részvétel szorgalmazása.

II. Intézményi szolgáltatások

- Személyi higiéne, mosási lehetőség, tisztító és tisztálkodási szerek ruhanemű, textília, ruházat, ágynemű szükség szerinti biztosítása.
- Főzési lehetőség, élelmiszer nyersanyag biztosítása, élelmiszersegély-akciók Intézményünkben közös konyhák állnak a családok rendelkezésére. Krízis esetén alapvető élelmiszerekkel segítjük a családokat. Az elmúlt évek során jó kapcsolatot építettünk ki a Magyar Élelmiszerbank Egyesülettel, amely rendszeresen támogatja a családjainkat élelmiszerekkel.
- Szolgáltatásokhoz és juttatásokhoz való hozzáférés biztosítása A hozzánk érkező családok sok esetben nem jutnak hozzá azokhoz a szolgáltatásokhoz, illetve szociális juttatásokhoz, amelyekre jogosultak lennének, és amelyek javíthatnának a helyzetükhöz. Az intézményünkben töltött idejük alatt tájékoztatjuk az őket megillető szolgáltatásokról és juttatásokról, és segítünk az ügyintézésben, hogy azokhoz hozzá is jussanak.
- Egészségügyi ellátáshoz és védőnői szolgáltatásokhoz való hozzáférés biztosítása. A hozzánk érkező családok sokszor különféle egészségügyi problémáktól szenvednek. Ezek megoldása, illetve kezelése elengedhetetlen fontosságú az egészségük, de akár munkaerő piaci, iskolai lehetőségeik, teljesítményük javítása érdekében is.
- Családi nap, közösségi programok. A család kohéziójának erősítéséhez fontosnak tartjuk, hogy intézményünk évente többször olyan programokat biztosítson, amelyeken az egész család részt vesz. A közös élmény jótékonyan hat a családtagok lelki egészségére, a családok felnőtt és gyermek tagjai közötti kapcsolatra, illetve családok egymás közötti és az intézmény munkatársaival való kapcsolatára is.

III. A családok társadalmi integrációját elősegítő programok

A szülők támogatása

- *Háztartásgazdálkodási csoport, életvezetési, gyermeknevelési tanácsadás.* Az otthonban lakó családok rendszerint komplex problémahalmazzal küzdenek. Az intézményünkben folyó szociális munka során igyekszünk ezen problémákkal foglalkozni. Folyamatos nehézséget jelent a háztartásvezetés, az anyagi források beosztásának kérdése, amit kiemelten kezelünk. Felajánljuk háztartási napló vezetését, amelyben a család nyomon tudja követni, hogy mire mennyi pénzt költött, és ennek átlátása után közösen stratégiát dolgozunk ki a források hatékonyabb felhasználására. Hasonlóan fontosnak tartjuk az életvezetési és gyereknevelési tanácsadást, amelyek révén a konfliktus-mentesebbé válhat a családi élet, és a jobb szülői nevelési kompetenciák egyértelműen a gyermekek javát szolgálják.

- *Szülő csoport.* A pszichodráma eszközeinek felhasználásával a családok eddigi élettörténetének megjelenítése
- *Jogi tanácsadás* A hozzánk érkező családoknál gyakoriak a rendezetlen jogi ügyek, például a válóperek, gyermektartás-megállapítások, örökségi és ingatlanügyek. Az ilyen esetekben való eligazodáshoz intézményünk jogi tanácsadást biztosít, az ügyintézésben pedig az intézmény családsegítői segítenek.
- *Intézményi kapcsolattartás koordinálása* Az intézményünk munkatársai a szülőkkel együttműködve tartják a kapcsolatot azokkal az intézményekkel, amelyekkel a család kapcsolatban áll. Szükség esetén közvetítünk, kezeljük a felmerülő konfliktusokat, képviseljük a klienseink érdekeit.
- *Adósságkezelés segítése* Az intézményeinkben lakó családoknál a rossz anyagi helyzet miatt visszatérő probléma az eladósodottság. Ennek megoldására segítünk a családoknak felkutatni az adósságrendezési lehetőségeket, szükség esetén pedig szakembert is bevonunk ebbe a folyamatba.
- *Mentálhigiénés tanácsadás és konzultáció* A szülők lelki egészsége kiemelt fontosságú, mind a saját, mind pedig gyermekeik érdekében, de más területeken, például a munkaerőpiacon való érvényesülés terén is nagy jelentősége van. Ezért intézményünkben mentálhigiénés szakember áll a családok rendelkezésére.
- *Munkaerő-piaci reintegráció előkészítése, segítségnyújtás az álláskeresésben* A családok helyzetének javításához elengedhetetlen, hogy a család felnőtt tagja(i) elhelyezkedjenek, és munkajövedelemhez jussanak. Lakóink munkaerő-piaci reintegrációja komplex feladat, szükség van hozzá többek között az önbizalom erősítésére, az önismeret fejlesztésére, a munkalehetőségek felkutatására, egy a munkaadók figyelmét felkeltő önéletrajz elkészítésére, a napirend, a gyerekek iskolába-óvodába járásának megszervezésére, esetenként gyerekfelügyelet biztosítására. Intézményünk dolgozói mindezekben segítenek, hogy a munkaerő-piaci reintegráció sikeres legyen.
- *Telefonálási és internetezési lehetőség* Intézményünkben a lakóknak internetezési és telefonálási lehetőséget biztosítunk az álláskereséshez, a hivatalos ügyek intézéséhez, a családi kapcsolatok ápolásához. A hivatalos ügyek intézésekor szükség esetén intézményünk munkatársai beszélnek a kliens nevében, de alapvetően az az elvünk, hogy ha képes rá, akkor az ügyfél maga intézze az ügyeit.
- *Hivatalos ügyek intézésében való segítségnyújtás* Intézményünk munkatársai segítséget nyújtanak a klienseknek hivatalos ügyeik intézésében, például beadványok, fellebbezések, kérelmek fogalmazásában, űrlapok kitöltésében, képviselik az ügyfelek érdekeit, szükség esetén közvetítenek.
- *Pszichiátriai segítségnyújtás* A lakók körében egyre több pszichiátriai problémával, szenvedélybetegséggel küzdő kliens található. A megnövekedett igényre tekintettel a pszichiáter havonta két alkalommal tart rendelést az intézményben.
- *Szociális segítségnyújtás* az Élelmiszerbank támogatásával, és magánszemélyek adományával. Egy Bp. XVI. kerületi család évi több alkalommal meleg ételt biztosít a lakóink részére. Mindezek mellett jelentős mértékű tárgyi eszközök, ruhaneműk kerültek adományozásra.

A gyermekek számára biztosított szolgáltatások

- *Játszóház* A gyerekek fejlesztésének, közösségi részvételének eszköze a heti rendszerességgel megtartott játszóházi foglalkozás.

A játszóház arra is alkalmat teremt, hogy a képzett nevelők a gyakorlatban is mintát közvetítsenek a szülők felé a gyerekekkel való helyes foglalkozásról, az erőszakmentes konfliktuskezelésről, illetve arra, hogy a szülők megtapasztalják, hogy a gyermekekkel való foglalkozás, a közös játék mennyire javíthat egy gyermek lelki állapotán, magatartásán.

- *Korrepetálás* A családi háttér esetleges hiányosságai miatt a nálunk lakó gyerekek sokszor küzdenek tanulási nehézségekkel. Ezért a korai fejlesztés mellett a konkrét iskolai feladatok sikeresebb teljesítésében is segítünk a gyerekeknek, amennyiben szükség van rá. Az intézmény könyvtárában elérhetőek fejlesztő kiadványok és kötelező olvasmányok.
- *Bibliaismeret a református lelkész segítségével.* Ez a szolgáltatás az elmúlt évben indult útjára. A gyermekek mellett gyakran a szülők is részt vesznek a foglalkozásokon.
- *A pedagógiai szakszolgálat szolgáltatásaihoz való hozzáférés biztosítása* Fontosnak tartjuk, hogy az intézményeinkben lakó gyerekek minden szolgáltatáshoz hozzáférjenek, ami sikeresebb életpályához segítheti őket. Ennek érdekében jó kapcsolatot alakítottunk ki a helyi pedagógiai szakszolgálattal, amelynek szolgáltatásait – fejlesztés, gyermekpszichológus – a nálunk lakó gyerekek rendszeresen igénybe veszik.
- *A köznevelési intézményekhez való hozzáférés biztosítása* A helyi iskolával és óvodával régi kapcsolatot ápolunk. Ezen intézmények azonnal felveszik a hozzánk költöző családok gyermekeit, a sajátos nevelési igényűeket is, akár a tanév végén is.

Jeles napok

A teljes közösség részvételével megünneplésre kerülnek a családi események (Születésnap, ballagás, esküvő, gyermek születése), valamint a farsang, Húsvét, Karácsony, anyák napja. A nyári időszakban közös főzéssel egybekötött családi napok, kirándulások kerülnek megszervezésre.

Krízisközpont és félutas ház

Két család részére folyamatosan biztosítunk krízisellátást, amelybe az OKIT közvetítésével kerülnek a családon belüli erőszak áldozatai. Számukra két hónapig nyújtjuk a teljes ellátást. A félutas ház szolgáltatást a krízisellátásból kikerülő családok vehetik igénybe.

A családok általános jellemzői

A családok olyan tartós hátrányos helyzetből érkeznek, amelyből kikerülni a gondozási idő legfeljebb 18 hónapja alatt csak nagyon keveseknek sikerül. Óriási mértékű az eladósodásuk (például a MÁV – van, akinél ez eléri az egymillió forintot –, Volán, BKV felé, illetve a telefon, személyi, fogyasztási, lakáshitel a legjellemzőbbek), amely akadály a legális munkavégzésnek, mivel ilyen esetben csaknem a teljes munkabér letiltásra kerül. El is mondják,

hogy soha nem fognak tudni „rendes” munkaviszonyt létesíteni. Az alkalmi munka során gyakran becsapják őket, vagy nem fizetik ki a teljes munkabérüket. A párkapcsolatok labilisak, több esetben a család minden gyermekének más az apja, és akivel együtt él, az egyik gyermeknek sem a vér szerinti szülője. A párkapcsolatokat a gazdasági kényszer alakítja, amely gyakran felborul. A klienseink jelentős része súlyos traumákon esett át: bántalmazó, agresszív szerhasználó, pszichiátriai beteg apa (több esetben családon belüli szexuális erőszak), állami gondoskodásban, nevelő szülőnél való nevelkedés, prostitúcióra való kényszerítés. Ezekből adódóan nagyon alacsony az iskolai végzettség (szinte senkinek nincs még szakmunkás végzettsége sem), a munkahelyek gyakran változnak (sokszor havonta). Nagyon rossz egészségi állapotuk (többeknek nincs TB ellátása), kezeletlen betegségekkel küzdenek. A pszichés zavarok, pszichiátriai betegségek minden második gondozottnál fellelhetőek. Vannak, akik pánikrohamaik miatt nem tudnak munkát vállalni, de sok a szorongásos tünetekkel élő ellátottunk is. Mivel hiányosak a gyermeknevelési mintáik, ezen a területen is sok probléma jelentkezik. Téves elképzeléseik vannak a gyermekek szükségleteiről, vagy teljesen szabadon hagyják, vagy erősen kontrollálják őket. Meseolvasás helyett már a csecsemő is a telefonon nézi a mesét. A gyermekek fele magatartási, viselkedési, tanulás problémákkal küzd, és ADHD szindrómás, tartós beteg gyermekek is vannak az ellátottjaink között. A családok máról holnapra élnek, nagyon egészségtelenül táplálkoznak. Annyi pénzük soha nincs, hogy megtakarítást tudjanak képezni. Természetes segítő támaszaik hiányoznak, többnyire semmilyen rokonuk sincs, aki segíteni tudna nekik a bajban. Az egyszülős háztartások vannak a legnehezebb helyzetben, mivel alig lelhető fel olyan munkahely, amely összeegyeztethető lenne a gyermekek nevelésével. Még a beteg gyermeket is magukkal viszik, mert ha sokat hiányoznak a munkahelyükről, akkor gyorsan elveszíthetik azt. Mivel a munkahelyek többsége nem bejelentett, a munkáltatók könnyen megválhatnak tőlük. Az életük annyira labilis, hogy a lakhatásuk is esetleges. Van olyan, aki havonta más településen lakik, az ország egyik végéből költözik a másikba, ahol éppen talál valamit. Éppen ezért sehova nem tartozik, egyetlen önkormányzat sem akarja támogatni. („Hontalan vagyok saját hazámban” – mondta egyszer valaki.) Sokan azért költöznek folyamatosan, hogy a hatóságok ne tudják elérni őket, és „elvenni a gyermekeiket”.

Statisztikai mutatók

2022-ben 30 család, 61 új beköltöző személy került az intézményünkbe. 24 szülő érkezett gyermekkel, 6 fő bántalmazott nő egyedül. A gyermekek száma 37 fő volt.

Az előző évről áthúzódó esetekkel együtt összesen 104 főt láttunk el 2022-ben, ebből összesen 62 volt gyermek az alábbiak szerint:

0-2 éves	18 fő
3-5 éves	19 fő
6-13 éves	22 fő
14-17 éves	2 fő
Nagykorú	1 fő

Mivel az otthon gyermekjóléti intézmény, ezért az oda történő bekerülést a gyermekek szempontjából vizsgálja a statisztika. Ennek alapján a szülők életvezetési problémái miatt 30 gyermek, lakhatási problémák miatt 6, családi konfliktus miatt 24, és a gyermek magatartási problémái miatt 2 fő került felvételre. A statisztika csak egy kategória kiválasztását engedi, de a legtöbb esetben ezek a problémák halmozottan fordultak elő. A háttérben minden esetben a tartós mélyszegénység húzódik meg. Az átmeneti gondozásból összesen 37 gyermek került ki 2022-ben. Közülük 17 fő maximum 1 hónapot töltött itt, 2-3 hónapot 4 fő, 4-6 hónapot 5 fő, 7-

10 hónapot 1 fő, 11-12 hónapot 8 fő, 1-2 évet 2 fő. A gondozási napok száma összesen: 14296 nap. Az otthonból kiköltöző családok közül 1 költözött saját ingatlanba, 6 család a szülőkhöz, 3-3 rokonhoz és élettárhoz, 4 pedig másik családok átmeneti otthonába.

Kerepes, 2023. 02. 08.

Kupi László

elnök